

Economic Policy Reforms **Going for Growth - 2006 Edition**

Summary in Polish

Reformy polityki gospodarczej **Dążenie do rozwoju – wydanie 2006**

Podsumowanie w języku polskim

Streszczenie

W dwóch poprzednich dekadach standard życia w wielu państwach należących do OECD, zwłaszcza w Japonii i niektórych gospodarkach Europy kontynentalnej, obniżał się coraz bardziej w porównaniu ze standardem życia w państwach osiągających najlepsze wyniki. W tym samym czasie zwiększył się potencjał rozwojowy pozostałych państw należących do OECD. Ta rozbieżność wyników niesie ze sobą lekcje, jak w najlepszy sposób pobudzać zrównoważony wzrost standardu życia.

W pierwszym wydaniu dokumentu *Dążenie do rozwoju*, opracowanym w ubiegłym roku, zwrócono uwagę na niektóre z tych lekcji. Zapoczątkowało to nową formę nadzoru nad badaniami porównawczymi, jako uzupełnienia długoletnich badań OECD dotyczących krajów i określonych dziedzin gospodarki. Przy wykorzystaniu wskaźników polityki strukturalnej o dobrze rozpoznanym powiązaniu z wynikami gospodarki oraz szczegółowej ekspertyzy komisji i pracowników OECD, tworzony jest zestaw pięciu zalecanych kierunków polityki dla każdego państwa członkowskiego OECD.

W ubiegłorocznym wydaniu dokumentu skupiono się na rynku pracy i towarów. W niniejszym, drugim wydaniu położono nacisk również na rozwój, jaki dokonał się w tych dziedzinach. Ponadto rozszerzono zakres czynników stanowiących podstawę strukturalnego nadzoru, uwzględniając działania pobudzające innowacyjność, od dawna uważane za główny motor rozwoju. W tym samym duchu, z większą jednak dozą ostrożności, w drugim wydaniu dokumentu *Dążenie do rozwoju* starano się także zbadać, w jaki sposób prawne regulacje działalności w tych dziedzinach wpływają na rozwój gospodarczy. W dokumencie znalazło się również spojrzenie wstecz na kryterium wykorzystane w trakcie obserwacji mających na celu określenie skali sukcesu.

Rozdział 1 zawiera przegląd postępów poczynionych przez państwa w ciągu ostatniego roku w zakresie działań zgodnych z politycznymi priorytetami ustalonymi w dokumencie *Dążenie do rozwoju* z 2005 roku. Postęp w reformowaniu polityk mających na celu poprawę wydajności pracy oraz efektywności wykorzystania pracy poddano analizie, której główne ustalenia można podsumować w następujący sposób:

- W odniesieniu do priorytetowych założeń w zakresie zwiększania wydajności pracy, są planowane lub już podejmowane działania zgodne z ustalonymi priorytetami politycznymi, zmierzające do uproszczenia kontroli dostępu do rynku produktów i innych regulacji ograniczających konkurencję, stymulacji tworzenia kapitału ludzkiego i reformy innych dziedzin polityki mających wpływ na wydajność pracy.
- W odniesieniu do priorytetowych założeń w zakresie zwiększania efektywności wykorzystania pracy, w większości przypadków, w szczególności w krajach Europy kontynentalnej, nie zostały podjęte ani zaplanowane działania zgodne z ustalonymi priorytetami politycznymi. Podjęto na przykład nieliczne działania w celu zredukowania wciąż wysokiego ukrytego podatku od pracy po przekroczeniu określonego wieku, stawek podatkowych oraz kosztów pracy. Poważniejszą tendencją do reform można zauważyć w systemie świadczeń z tytułu niezdolności do pracy lub choroby.

Przeгляд został przygotowany na podstawie obserwacji dotyczących poszczególnych państw członkowskich OECD (oraz Unii Europejskiej jako całości), w których zawarto więcej szczegółowych informacji na temat postępów w zakresie pięciu skonkretyzowanych priorytetów (*rozdział 2*). Oprócz uchwalonych ustaw i wydanych innych decyzji o wprowadzeniu reform, obserwacje te stanowią dokumentację wcześniejszych faz reform w poszczególnych państwach, takich jak stanowiska rządu i projekty ustaw wniesione do parlamentu.

Rozdział 3 zawiera porównanie działań innowacyjnych w poszczególnych krajach i ich rezultatów, a także głównych dziedzin polityki mających wpływ na te rezultaty. Innowacja przez długi czas była głównym motorem wzrostu materialnego standardu życia, wyniki działań innowacyjnych jednak są zazwyczaj wysoce niepewne, a korzyści dla społeczeństwa jako całości mogą przewyższać korzyści osiągnięte przez prywatne firmy. W celu promowania innowacji rządy stosowały różne środki, takie jak wsparcie finansowe dla prywatnych projektów badawczo-rozwojowych oraz finansowanie badań prowadzonych przez instytucje publiczne. Ponadto prawa patentowe i inne prawnie egzekwowalne środki zapewniają innowatorom ograniczone czasowo wyłączne prawa do korzystania z ich innowacji.

W ostatnich latach większość podejmowanych działań prawnych zmierzała do zwiększenia efektywności tych i innych instrumentów w celu poprawy wydajności systemu innowacyjności. Wymagało to nie tylko udoskonalenia instrumentów finansowania działalności badawczo-rozwojowej, lecz również wprowadzenia polityk usprawniających współdziałanie państwowych instytucji badawczych i przemysłu.

Analiza głównych czynników stymulujących innowacyjność omówionych w rozdziale 3 została wykorzystana do stworzenia dla każdego państwa zbioru zaleceń dotyczących promowania innowacyjności. Takie zalecenia dla wszystkich państw członkowskich OECD zostały zawarte w obserwacjach dotyczących poszczególnych państw, o których mowa w *rozdziale 4*. Zastosowane zostało to samo podejście, które przyjęto w przypadku rynku produktów i pracy: w celu unaocznienia konieczności przeprowadzenia reform, mających przybliżyć system do stanu wzorcowego, określono słabe punkty mechanizmów politycznych w połączeniu z niższą od pożądaną wydajnością działań innowacyjnych lub słabością czynników pośrednio determinujących innowacyjność (takich jak umiejętności czy warunki finansowe).

Uwzględniając rezultaty w zakresie innowacji oraz ustalone zalecenia dotyczące polityki, można wyodrębnić następujące grupy państw:

- Czołowi innowatorzy, do których należy zaliczyć państwa skandynawskie, Stany Zjednoczone i Japonię. W większości z nich odnotowano duży wzrost produktywności w ciągu ostatniej dekady (Japonia jest tu wyjątkiem). Większość z tych państw ma również duży odsetek osób z wyższym wykształceniem. Kilka z nich jednak stoi przed wyzwaniem podniesienia poziomu innowacyjności w sektorze usług.
- W odniesieniu do państw znajdujących się pod względem poziomu innowacyjności na końcu rankingu pojawia się wymóg wprowadzenia zmian w edukacji (w Europie południowej) i silniejszej konkurencji na rynku produktów (w Europie środkowej).
- Pośrodku sytuują się państwa anglojęzyczne, z wyjątkiem Stanów Zjednoczonych, w których poziom produktywności był na ogólnie dobrym poziomie. Powszechnym wyzwaniem w tych państwach jest konieczność wzmocnienia związków między państwowymi instytucjami badawczymi a przemysłem.
- Pozostałe państwa – zwłaszcza Francja i Niemcy – wyrastają ponad przeciętny poziom innowacyjności, ale muszą wzmocnić edukację pomaturalną. Większość z nich mogłaby również poprawić efektywność wykorzystania środków finansowych przeznaczonych do wspierania działalności badawczo-rozwojowej w sektorze prywatnym.

Rozdział 5 przedstawia współzależność między regulacjami prawnymi rynku finansowego a wzrostem gospodarczym. Systemy finansowe poszczególnych państw członkowskich OECD różnią się w znacznym stopniu w zakresie ogólnej wielkości, struktury, a także poziomu konkurencyjności w sektorze bankowości i na rynku papierów wartościowych. W pewnym stopniu te czynniki ukazują różnice w podstawach prawnych regulacji. W szczególności mechanizmy ustawowe pozwalające na zachowanie zbyt wysokich barier dla konkurencyjności w sektorze bankowości bądź zapewnienie zbyt niskiego poziomu ochrony dla inwestorów na rynku papierów wartościowych utrudniają rozwój systemu finansowego, co skutkuje słabszym rozwojem gospodarczym. W istocie w rozdziale tym zaprezentowano wnioski z analizy empirycznej, wskazujące, że sektory w większym stopniu zależne od finansowania zewnętrznego rozwijają się szybciej w państwach, w których regulacje prawne bardziej sprzyjają rozwojowi finansowemu.

Rozdział 6 zawiera ocenę, w jakim stopniu wysokość PKB na jednego mieszkańca świadczy o ogólnym poziomie życia. Prawdopodobnie lepiej do tego celu nadają się inne metody badania dochodów krajowych, nie są jednak łatwo dostępne, a w większości państw członkowskich OECD tak czy inaczej mają ścisły związek z PKB. Służące jako ilustracja tych rozważań obliczenia „rozszerzające” PKB, z uwzględnieniem czasu wolnego, podziału dochodu w obrębie gospodarstwa domowego i kwestii dystrybucji, sugerują, że wyniki rankingu państw opartego na tych wskaźnikach oraz rankingu opartego na wysokości PKB na jednego mieszkańca są w przybliżeniu podobne. Ogólnie rzecz biorąc, poziom PKB na jednego mieszkańca pozostaje bardzo ważnym czynnikiem przy określaniu poziomu życia, musi być jednak uzupełniany innymi instrumentami badawczymi, aby możliwe było uzyskanie pełnego obrazu poziomu życia.

© OECD 2006

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD:
www.oecd.org/bookshop/

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji:

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights/

